

Mezinárodní konference pořádá odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR pod názvem Prevence kriminality: Česká republika a mezinárodní perspektiva se konala v polovině října letošního roku v pražském hotelu Pyramida. Na zahájení konference promluvil ministr vnitra Ivan Langer a policejní prezident Oldřich Martinů. Dvoudenního zasedání se zúčastnili se svými přínosnými příspěvky na téma „prevence kriminality v naší zemi“ zástupci Belgie, Finska, Nizozemí, Dánska, Irska, Maďarska, Velké Británie, Francie, Německa a Polska. Českou republiku zastupovali odborníci na prevenci kriminality v čele s ředitelkou odboru prevence kriminality ministerstva vnitra Mgr. Jitkou Gjuríčovou. Mezi tématy konference patřily různé národní systémy organizace prevence kriminality, role policie v prevenci kriminality, situační prevence, prevence delikvence mládeže, rozvoj prevence kriminality na místní úrovni či význam kriminologického výzkumu pro rozvoj prevence kriminality. Jeden ze zásadních příspěvků přednesl i policejní prezident Policie České republiky plk. Mgr. Oldřich Martinů.

POJETÍ COMMUNITY POLICING V ČESKÉ REPUBLICE

Na úvod bych rád řekl, že svým způsobem není koncept community policing naprosto nic nového. S podobnými koncepty, ačkoliv tak nebyly nazývány, pracovaly už policejní složky za první republiky. Pro zahraniční hosty dodávám informaci, že to bylo v období mezi první a druhou světovou válkou v bývalém Československu. Práce prvorepublikových četníků byla založena na místní osobní znalosti a komunikaci s partnery. V České republice jsme do současné doby implementovali dva projekty na téma community policing. Pamatuji si, že jsme se snažili tato dvě slova tím nejlepším způsobem přeložit do češtiny, nakonec jsme zvolili název Partnerství za bezpečnost. Projekty jsme měli dva, oba dva byly zaměřené na zvýšení kvality služby

poskytované policií veřejnosti v oblasti bezpečnosti a vytvoření systému postupů, které směřují zejména k obnovení důvěry občanů v činnost policie, zvýšení pocitu bezpečí a vytvoření vzájemné spolupráce mezi policií a jejími partnery, včetně zpětné vazby, a v neposlední řadě zaměření se na řešení příčin kriminality.

První projekt byl zahájen v roce 2004, a tím klíčovým hráčem celého projektu byl odbor prevence kriminality ministerstva vnitra. Jím náleží velký dík za to, že svým pionýrským přístupem, pokud to mohu takhle říci, zahájili implementaci v podmínkách České republiky. Samozřejmě k tomu měli své partnery, zejména Obvodní oddělení P ČR v Tišnově, ve Zruči nad Sázavou a velmi úzkou spolupráci s Otevřenou společností.

vána řada konferencí, setkání na místní úrovni, kterých se zúčastnili jak starostové, tak i další naši klíčoví partneři z nevládních organizací, atd. Jedním z výstupů bylo vytvoření tzv. standardní smlouvy o spolupráci v rámci lokality a byla zahájena řada projektů, jako je například projekt Bezpečné město.

Co se týče výsledků těchto dvou projektů, vzrostl počet policejních stanic, které pracují novým stylem. V současné době jich je téměř padesát. Základní podstata projektu spočívala také v seznámení samotných policistů se záměry projektu, protože jsme ho prezentovali hlavně navenek a nakonec jsme zjistili, že ne všichni policisté jsou znalí věci a jsou seznámeni s touto problematikou.

Česká veřejnost si postupně uvědomuje, co může od policie očekávat, a my se jí na to pravidelně ptáme. Důležité je, že veřejnost i naši partneři si začínají uvědomovat spoluzodpovědnost za řešení bezpečnosti v jednotlivých lokalitách. Uvědomují si, že to není jen doména a povinnost policie.

Z našich projektů vyplynuly některé základní podmínky pro další rozvoj a implementaci tohoto nového stylu práce P ČR, mám na mysli například legislativní otázky. Souvisí to v současné době například s přípravou novelizace Zákona o policii, kde se domníváme, že některých činností by se policie měla vzdát, některé by nemusela dělat, a měla by se zaměřit na jiné činnosti, které vysloveně spadají do její kompetence. Rozhodně nás zajímají lidské zdroje, organizační záležitosti, otázky posílení početního stavu policistů na ulicích. Určitě je pro nás prioritní všechno, co se týká vzdělávání policistů a jejich přípravy, kupříkladu aby se naučili správně komunikovat.

Materiální a finančně technické prostředky souvisejí mimo jiné s projektem P 1000, kdy spolu s ministerstvem vnitra investujeme nemalé finanční prostředky do přebudování základních policejních stanic. Jde o to, aby se zlepšily podmínky pro práci policistů a aby se zlepšily podmínky pro občany, kteří se dostávají do tíživé situace a přicházejí na policejní služebnu nahlásit třeba podezření ze spáchání trestného činu.

Samozřejmě dalším předpokladem je vstřícný přístup a velmi dobrá komunikace, musíme se více zaměřit na vzdělávání policistů, kteří přijímají tísňová volání. Chceme, aby naši policisté komunikovali alespoň tak, jak jsme zvyklí při komunikaci s institucemi, jako je třeba banka, pojišťovna a další místa, kde očekáváme vstřícný, sympatický přístup. Obdobně by se měli chovat naši operátoři.

Policista s územní odpovědností má několik hlavních úkolů. Je na něj plně delegována odpovědnost za svěřené teritorium. Policista i občan přestávají být vzájemně

Byl to úplně ten první projekt, kdy jak policie, tak i veřejnost, měli možnost seznamovat se s jeho zaváděním, a zejména s jeho výsledky. Následně vznikly některé základní materiály, například 21 doporučení pro pořádkovou policii. Druhý projekt – Podpora posílení prevence a community policing v České republice byl realizován v roce 2004, tentokrát v návaznosti na předchozí projekt EFQM a ve spolupráci s odborem personální práce ministerstva vnitra, policejním prezidiem a zahraničním partnerem, kterým pro nás v tomto Phare projektu byl policejní sbor z Holandska a Severního Irska. V rámci jmenovaného projektu došlo k rozšíření počtu základních policejních útvarů, které začaly fungovat v duchu community policing, byla realizo-

anonymní. Realizovaný projekt má výstižný název Poznej svého policistu. Proaktivní chování a přístup policistů s cílem včas eliminovat příčiny a projevy narušení veřejného pořádku musí být samozřejmostí. Výkon služby musí být plně zaměřen na potřeby občanů dle specifik teritoria.

Community policing také přináší spolupráci s mnohými našimi partnery. V čele stojí důležité policejní pracoviště, jímž jsou Preventivně informační skupiny.

Na policejním prezidiu jsem už během svého krátkého působení uzavíral smlouvy o spolupráci například s Českou pojišťovnou. Chtěl bych jmenovat také některý z pilotních projektů připravených s nadací Naše dítě nebo s obecně prospěšnou společností Dětsví bez úrazů. To jsou organizace, které připravují průřezové preventivní projekty pro celou policii, a myslím si, že je nesmíme opomenout.

Community policing je založeno na komunikaci s veřejností, mnohdy občané v místních komunitách bohužel neznají svého policistu. Možná znají tiskového mluvčího, možná policejního ředitele nebo někoho, kdo za policii vystupuje veřejně. Bývají informováni o některých nezdarech policie, protože ty jsou velmi přitažlivé pro média, ale neznají svého policistu. Pro nás to znamená zaměřit se na místní osobní znalost, na řešení problémů v každé komunitě tak, aby občané znali své konkrétní policisty v místě, kde žijí.

Policista s konkrétní odpovědností, to je vlastně návrat k prvorepublikové tradici. Je třeba stanovit policistovi odpovědnost za určité přidělené území. Prostřednictvím projektu Poznej svého policistu vystoupit z anonymity a navázat komunikaci s občany. Očekáváme kreativní vstřícný přístup a komunikaci policistů s partnery. Takový přístup může pomoci eliminovat příčiny vzniku sociálně patologických jevů nebo

tretné činnosti. Od toho si slibujeme vstřícnější službu policie, která je zaměřena více na potřeby občanů.

Na internetu můžete vidět například stránky OO P ČR Svitavy s fotografiemi a kontaktem na policisty, kteří mají přidělené určité území. Narážíme přitom zčásti na ochranu osobních údajů policisty. Policista musí souhlasit s uveřejněním údajů a fotografie. Oni sice slouží, předpokládáme, většině slušných občanů, ale musí si být všichni vědomi toho, že se mohou stát cílem odvety od osoby, proti které například zakročovali. Přesto si myslím, že je správný směr seznamovat občany s policisty, kteří jsou zodpovědní za konkrétní teritorium.

Další z výstupů projektu community policing jsou smlouvy o spolupráci s našimi partnery. Jsou to určitá memoranda o porozumění, kdy v dané lokalitě policie uzavře smlouvu se samosprávou, definuje konkrétní problémy, domluví se, jak se budou řešit, kdo za co bude zodpovídat, společně vyhodnocují situaci a sdílejí spolupodporu. Probíhá i vyhodnocování pomocí dotazníků pro zjištění, co od nás očekávají občané v teritoriích ležících v konkrétní lokalitě.

Dále bych se chtěl zmínit o výzkumu veřejného mínění provedeného v roce 2007. Výzkumy opakujeme v pravidelných intervalech, jsou pro nás nástrojem, jak získávat zpětnou vazbu, zda policie naplňuje očekávání, která jsou od ní vyžadována. Výzkum byl zaměřen na bezpečnost v místě pobytu, na vyhodnocení práce Policie České republiky, na vnímání preventivních aktivit a na to, jak je Policie České republiky vnímána veřejností. Celkové závěry potvrdily, že práce policie se jako celek zlepšuje. Velmi příjemně mě překvapilo, že 60 % respondentů by dalo své děti k policii pracovat, to znamená, že nás vnímají jako prestižní per-

spektivní a respektovanou službu. Jsme vnímáni jako nenahraditelná instituce se všemi slabými a silnými stránkami. O slabých stránkách policie občané vědí, a přesto si uvědomují, jaká naše role je.

Policie je postupně vnímána jako instituce, která nepůsobí už pouze represivně, ale stává se čím dál více respektovanou službou veřejnosti.

Ze závěrů z výzkumu veřejného mínění dále vyplynulo, že je nutné zajistit větší přítomnost policistů na ulicích, protože je to vyžadováno občany. Další důvod ke zvýšení počtu policistů v ulicích je zvyšování pocitu bezpečí občanů. V co nejkratší době bychom chtěli představit další nové preventivní projekty a seznámit s nimi veřejnost.

Zmíním se také o jednom problému, se kterým si nevíme tak docela rady. Když děláme něco pozitivního, zdá se, že to nikoho nezajímá. A to je pro nás do budoucna úkol. Musíme situaci změnit k lepšímu a upoutat více pozornosti občanů k pozitivním aktivitám.

Chceme naše preventivní opatření a činnost policie směřovat zejména na tu kriminalitu, která nejvíce občany obtěžuje. Chceme se stát stoprocentně respektovaným partnerem veřejnosti, chceme zlepšovat komunikaci a v neposlední řadě zlepšovat podmínky pro práci policie.

Nové policejní služebny budou moderní pracoviště s příjemnou recepcí. Přestavbu těch, na které se zatím nedostalo, máme naplánovanou na období let 2008 a 2009. Pak by měla být takto vybavena všechna policejní oddělení. Je to hmatatelný důkaz o tom, že myslíme vážně vylepšení podmínek jak pro policisty, tak pro občany.

Zpracovala

Dagmar LINHARTOVÁ

Foto Václav ŠEBEK a internet

Mgr. Jitka Gjuričová, ředitelka odboru prevence kriminality, plk. Mgr. Oldřich Martinů, policejní prezident a MUDr. Ivan Langer, ministr vnitra